

Posudek oponenta na rigorózní práci

Manželské majetkové právo

Autor: Mgr. Adéla Němečková

1. Autorkou zvolené téma je praktické a vysoce aktuální. Problematika společného jmění manželů se ve svých důsledcích nedotýká pouze manželů samotných, ale též třetích osob. Majetkové společenství, zejména však jeho vypořádání s sebou přináší mnohé komplikované situace, na které bude muset najít odpovědi právní teorie, zejména však právní praxe. Majetkové společenství manželů nelze totiž vnímat jako izolovanou inerciální soustavu a to zejména v době vysoké rozvodovosti, komplikovaných majetkových vztahů, rizikových podnikatelských aktivit, ekonomicky nerovnému potenciálu manželů navíc mnohdy modifikovanými majetkovými důsledky plynoucími z předchozích manželství. Zpracování zvoleného tématu lze hodnotit kladně.

2. Zpracování zvolené problematiky kladlo na autorku relativně vysoké nároky a to především z hlediska objemu vstupních informací (úprava v OZ 1964, současná právní úprava, procesní předpisy – OSŘ, EŘ, insolvenční zákon, zákon o zvláštních řízeních soudních). Výrazná je práce s judikaturou.

Autorka v předložené práci využila v zásadě standardních interpretačních metod – deskripce, analýzy a syntézy. Tyto základní metody jsou pravidelně navíc doplněny historickou metodou – srovnáním s předchozí právní úpravou. Závěry uváděné v práci vycházejí z citované literatury a judikatury. Poznámkový aparát je veden průběžně, doprovází na 118 stran vlastního textu a čítá 376 poznámek pod čarou.

3. Formálně je předložená práce členěna vedle úvodu a závěru do šesti kapitol (Manželské majetkové právo, Společné jmění manželů v zákonném režimu, Smluvený režim – smlouvy o majetkovém manželském režimu, Režim založený rozhodnutím soudu, Průzkum). Tyto hlavní kapitoly jsou dále členěny do jednotlivých podkapitol, jejichž obsah v zásadě koreluje s názvem. V tomto směru lze mít připomínky k podkapitolám 3. 2. 1. a 3. 2. 3., kde dochází k duplicitě v názvu „Vydržení“). Historizující charakter má kapitola 2. 1. „Vývoj manželského práva.“

4. Předloženou (diplomovou) rigorózní práci lze charakterizovat jako zdařilé zpracování zvoleného tématu. Koncepce práce je převážně utvářena praktickým pohledem na zvolenou problematiku. Autorka zúročila jednak své vlastní praktické poznatky a dále zprostředkovaně poznatky zástupců právnických profesí, které se nejčastěji setkávají s řešením problémů společného jmění (advokáti, notáři). Kladem je nepochybně skutečnost, že autorka se ve svém projevu neomezila na pouhou sumaci praktických zkušeností, ale snaží se nalézt odpovědi na mnohá úskalí, která přináší zejména vypořádání společného jmění. Autorka se neomezila jen na problematiku hmotného práva, ale svůj výklad podává též v intencích procesních souvislostí.

Obsahové těžiště práce tvoří kapitola třetí, čtvrtá a pátá (Společné jmění manželů v zákonném režimu, Smluvený režim a Režim založený rozhodnutím soudu). Především třetí kapitola je důsledně rozčleněna do detailních podkapitol.

Kladně je potřeba zhodnotit samostatně zpracovaný průzkum zaměřený na právní povědomí, důvody a zájem o modifikaci zákonného režimu společného jmění.

Předložená (diplomová) rigorózní práce není jen kontrapozicí praktických názorových proudů. Autorka místy vyjadřuje své názory str. 36, str. 89

5. Autorka projevila schopnost pracovat samostatným a tvůrčím způsobem a hlubší znalost zvolené problematiky. Generátor shod vykázal shodu menší než pět procent v počtu 15 dokumentů (s výjimkou diplomové práce). Cíl práce vymezený na straně 7 byl splněn.

6. K předložené práci lze mít však také některé připomínky a to jak formálního, tak i obsahového charakteru. Místy autorka využívá lidové obraty „na psí knížku“ a „odklonit majetek.“

- Poznámka pod čarou má být vždy ukončena tečkou.
- Kapitola 3. 6. na str. 57 je uvedena výkladem staré úpravy (§ 149 x § 754 OZ 89/2012).
- Citace důvodové zprávy Eliáš, K. x Eliáš K. a kol.
- Ojedinelé překlady str. 18 jednoho z manžela, vlastnické právo, str. 24 vyloučenou x vyloučená, str. 33 náležejícím jedním x jednomu, str. 41 Nejvyšší soud str. 43 osobní potřebě, str. 57 dědické x pozůstalostní řízení, str. 65 žalobce, nebo, str. 68 podrobnějšího, str. 76 slovosled první věty 3. 8. 1., str. 86 Soudce JUDr. Tomáš Braun, soudce Vrchního soudu, str. 93 správě majetku, str.

94 ujednáním ve smlouvách, str. 99 účastníci nabyly, str. 99 účastníci nabyly, str. 100 manželé nabyly.

- Vydržet věc x vydržet vlastnické právo str. 23, str. 23 Způsoby, kterými lze nabýt vlastnické právo nejsou vyjádřeny pouze v ustanovení § 1011 a násl. (dědění, zákon str. 25 čas x doba).

Str. 26 – minulost, v současnosti je trvalá stavba součástí pozemku, anebo práva stavby, autorka zřejmě měla na mysli stavby zřizované před účinností OZ.

Obecně je nižší počet literárních pramenů, výraznější je práce s internetovými zdroji.

Práci je nutné vytknout nevyužití současné komentářové literatury a učebnice a absenci práce se zahraniční literaturou.

7. Předložená práce splňuje formální i obsahové požadavky kladené na tento druh prací a proto ji doporučuji k ústní obhajobě. Autorka se v textu na několika místech kriticky staví k zákonnému režimu manželského majetkového práva. V rámci ústní obhajoby by Mgr. Němečková pro srovnání mohla uvést srovnání některých manželských majetkových režimů v autorkou vybraných státech Evropy a dále v tomto ohledu provést stručnou úvahu de lege ferenda.

V Praze 10. 4. 2017

JUDr. et MUDr. Alexandr Thöndel, Ph. D.
Oponent rigorózní práce